

REKENKAMER COMMISSIE

BERKELLAND - BRONCKHORST - LOCHEM - MONTFERLAND

handreiking

GEHEIMHOUDING

Handreiking naar aanleiding van het Rekenkameronderzoek naar het opleggen, bekrachtigen en opheffen van geheimhouding.

Jaar: 2017

GEHEIMHOUDING

Voor u ligt een handreiking die tot doel heeft om helderheid te verschaffen in de benodigde werkwijze rond opleggen, bekrachtigen en opheffen van geheimhouding. Deze handreiking is bedoeld voor zowel de leden van de gemeenteraad, als het college van B&W en de ambtenaren, en hoort bij het onderzoeksrapport en de overkoepelende notitie 'Open Deuren?' van de RC BBLM. Als bijlage bij dat rapport vindt u ook de ter zake doende wetsartikelen.

Wij hopen bij te dragen aan het nog bewuster omgaan met geheimhouding door ambtenaren, college en zeker de gemeenteraad.

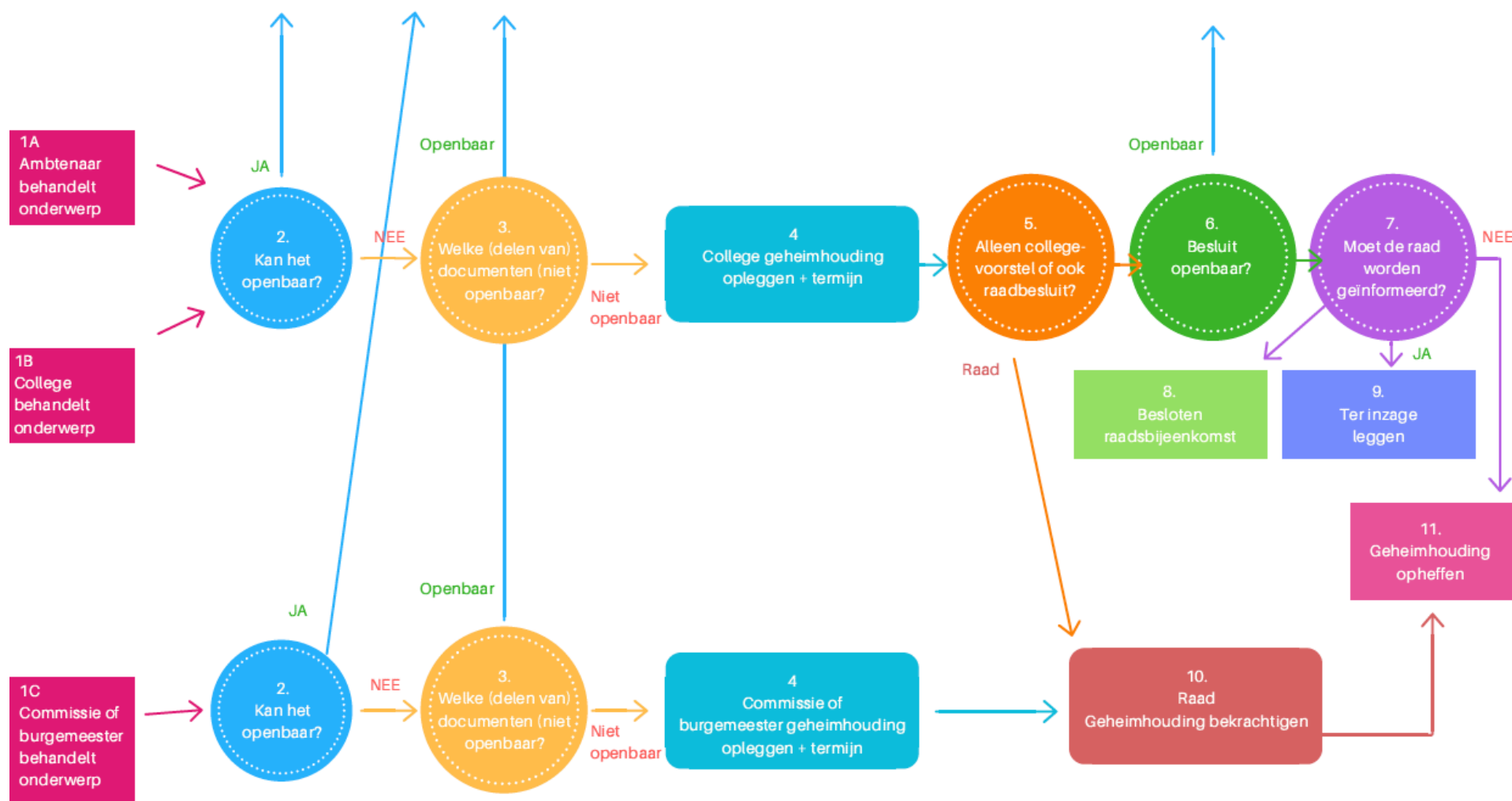
Ook al komt geheimhouding (en vertrouwelijkheid) relatief weinig voor in de BBLM-gemeenten, elke procedure vergt een perfect verloop. Immers, een misstap kan een flinke deuk in het vertrouwen in de gemeente opleveren met mogelijk grote gevolgen voor inwoners of de gemeente. De afweging zorgvuldigheid versus transparantie is niet makkelijk en eenvoudig. Elke raadslid komt een keer in zijn carrière met geheimhouding in aanraking. Een ongeluk zit in een klein hoekje, dus let op: **niet expliciet geheim verklaard = in principe openbaar!** Een document als **vertrouwelijk** bestempelen betekent dat het gewoon een **openbaar** document is!

Er is een grijs gebied, zelfs de wet laat ruimte voor interpretatie. Daarom geven wij de volgende aandachtspunten mee:

1. Ken de basis goed!
2. Houd de jurisprudentie in de gaten.
3. Maak samen de procedures die u volgt, zorg dat die aan de basisvereisten voldoen.
4. En houdt u zich aantoonbaar aan de procedures. Dan heeft u gedaan wat u kon.
5. “Bij twijfel niet inhalen”...
6. Laat u adviseren door griffie en ambtenaren.
7. Evalueer regelmatig samen en stel eventueel bij; laat het een levende taal zijn.

Openbaar

TOELICHTING BIJ HANDREIKING OPLEGGEN, BEKRACHTIGEN EN OPHEFFEN VAN GEHEIMHOUDING

1. Onderwerp dient zich aan

Stel, een ambtenaar, het college, de burgemeester of een (voorzitter van een) raadscommissie behandelt een onderwerp wat mogelijk vanwege zorgvuldigheid geheimhouding vereist. Als dit het geval is, hou dan in gedachten:

- a. geheimhouding kan alleen opgelegd worden op basis van de relatieve of absolute uitzonderingsgronden van openbaar bestuur genoemd in de Wob artikel 10. Het bestuur en debat is openbaar, tenzij zorgvuldigheid geheimhouding vereist (i.v.m. privacy, de onderhandelingspositie van de gemeente in onderhandeling bijvoorbeeld)
- b. informatie “vertrouwelijk” verklaren is als het zeker niet openbaar mag worden, geen optie.
- c. niet zelf geheim verklaard en/of bekrachtigd = in principe openbaar.
- d. begin direct met het bepalen of geheimhouding nodig kan zijn of niet, en zo ja: ga zo snel mogelijk met elkaar in overleg (met college-ondersteuning en griffie (bijvoorbeeld in de driehoek)
- e. vermeld direct bij mogelijk benodigde geheimhouding, op basis van welke argumenten en dus welk onderdeel van artikel 10 Wob geheimhouding vereist is.
- f. overweeg bewust op basis van zorgvuldigheid versus transparantie i.o.m. de portefeuillehouder en in overleg met collega's van juridische zaken.

Dus ken de regels: Wob, GemW, Abbb (Algemene beginselen van behoorlijk bestuur) en de code voor Good Governance.

2. Kan het onderwerp c.q. onderliggende documenten openbaar behandeld worden?

Zie voor de afweging de genoemde punten onder 1.

Kent het onderwerp onderliggende documenten? Bepaal dan bewust welke (delen) van documenten onder de mogelijke geheimhouding moeten vallen en waarom. Ook hier zorgvuldigheid versus transparantie: openbaar, tenzij... Je hoeft niet alle documenten of hele documenten geheim te verklaren. Beargumenteer samen (met juridisch onderlegde (collega)ambtenaar, portefeuillehouder en griffie) goed.

3. Welke (delen) van documenten kunnen openbaar c.q. moeten niet-openbaar?

Wees niet te ruim met het geheim verklaren, soms hoeven alleen delen van documenten of één document geheim verklaard te worden. Kies het zekere voor het onzekere maar laat je niet te veel leiden door angst: als je de regels en procedures kent, kun je bewust afwegen. De besluiten moeten uiteindelijk wel zo goed mogelijk genomen kunnen worden, op basis van zo volledig mogelijke informatie, die een ieder tegelijk ontvangt.

4. Opleggen geheimhouding

Het kan hier gaan om het zichzelf opleggen van geheimhouding, (door een raadscommissie, een bestuurscommissie of een andere commissie).

Ten tweede kan het ene orgaan geheimhouding leggen op informatie die het aan een ander orgaan verstrekt. Het college, de burgemeester en een commissie kunnen op grond van een belang genoemd in artikel 10 van de Wob voorlopige geheimhouding op stukken leggen die zij aan de raad of leden van de raad overleggen (zie het tweede lid van de artikelen 25, 55 en 86 Wob). Op een document moet herkenbaar zijn aangegeven dat het om een geheim document gaat. Verder ligt het voor de hand dat het

bestuursorgaan motiveert waarom geheimhouding wordt opgelegd, door aan te geven welk belang uit artikel 10 van de Wob aan de orde is.

Vervolgens geef je een termijn aan. Termijnen kunnen altijd verlengd worden (zoals met de documenten met betrekking tot het koninklijk huis gebeurd is na 30 jaar). Als de termijn kort is kun je het werken met 'embargo' overwegen. Hou termijnen ook bij, zodat wanneer geheimhouding opgeheven kan worden, dit ook besloten en gecommuniceerd wordt. Of dat duidelijk is dat vanwege het verstrijken van de termijn of van rechtswege (bij publicatie in de Staatscourant bijvoorbeeld) de geheimhouding vervallen is.

Kortom,

- a. Geef altijd
 - de grond op basis van Wob art 10
 - een termijn aan de geheimhouding
- b. Zorg altijd voor herkenbaarheid van geheimhouding.

5. Betreft het onderwerp alleen een besluit van het college of gaat het ook naar de raad?

- a. Ook naar de raad: Geef direct aan als het onderwerp ook aan de raad ter besluitvorming wordt voorgelegd, dat geheimhouding door het college opgelegd wordt en om expliciete bekrachtiging van de raad vraagt. Let goed op dat bij geen expliciet besluit tot bekrachtiging door de raad de geheimhouding vervalt! Het verhandelde of de onderliggende documenten zijn dan in principe openbaar. Dit is daarom dus ook het moment om met de griffier in overleg te treden.
- b. Alleen college: Betreft het alleen een door het college te nemen besluit, dan kun je twee keuzes maken: het besluit komt op de openbare besluitenlijst of op de niet-openbare besluitenlijst. Wat je ook kiest, zorg dat het college geheimhouding legt op de betreffende (delen van) documenten en/of besluiten die geheimhouding vereisen op basis van zorgvuldigheid conform, en met verwijzing naar, de betreffende gronden uit artikel 10 van de Wob. Valt het niet onder artikel 10 van de Wob, dan geldt de geheimhouding niet. De besluiten uit het niet-openbare deel kun je aan de raad aanbieden onder geheimhouding. Dan dient de

geheimhouding wel bekrachtigd te worden. Ook bij het aanbieden aan 'leden van de raad' dient bekrachtiging plaats te vinden! De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State heeft expliciet overwogen dat (ook) met het ter inzage leggen van de documenten voor leden van de raad, toepassing is gegeven aan artikel 25 lid 2 Gemeentewet (ABRvS 14 augustus 2013, ECLI:NL:RVS:2013:705). Bekrachtiging op grond van het derde lid is dan noodzakelijk om te voorkomen dat de geheimhouding vervalt.

Raadsleden kunnen altijd inzage vragen in de onderliggende documenten. Het college kan dat alleen weigeren in het kader van het (zwaarwegend) 'openbaar belang'; niet op basis van de Wob. Daarom dienen de documenten geheim verklaard te zijn en herkenbaar geheim te zijn, om verwarring te voorkomen. Voor de betreffende raadsleden is dan duidelijk dat ze gehouden zijn aan de geheimhouding.

Zie onder 2: Bepaal bewust welke (delen) van documenten onder de mogelijke geheimhouding moeten vallen en waarom. Ook hier geldt: zorgvuldigheid versus transparantie: openbaar, tenzij... Je hoeft niet alle documenten of hele documenten geheim te verklaren. Beargumenteer samen (met juridisch onderlegde (collega)ambtenaar, portefeuillehouder en griffie) goed wat onder de geheimhouding dient te vallen. Wat daar niet onder valt: openbaar; wat er wel onder valt: beargumenteer op basis van Wob art 10 en zorg dat het herkenbaar is dat het (deel van het) document geheim verklaard is. Realiseer je dat de raad deze geheimhouding altijd expliciet moet bekrachtigen anders vervalt de geheimhouding.

6. Kan het besluit openbaar gemaakt?

Zie de tekst onder 3.

Op basis van Wob art 10 kan de afweging gemaakt worden:

Ja: openbare besluitenlijst.

Nee: niet-openbare besluitenlijst. Zorg dat herkenbaar is dat dit een door het college geheim verklaard document is.

7. Moet de raad worden geïnformeerd?

Nee? Denk dan bewust aan uw actieve en passieve informatieplicht. Raadpleeg art 60 GemW

1. De raad kan regelen van welke beslissingen van het college aan de leden van de raad kennisgeving wordt gedaan. Daarbij kan de raad de gevallen bepalen waarin met terinzagelegging kan worden volstaan.
2. Het college laat de kennisgeving of terinzagelegging achterwege voor zover deze in strijd is met het openbaar belang.
3. Het college maakt de besluitenlijst van zijn vergaderingen op de in de gemeente gebruikelijke wijze openbaar. Het college laat de openbaarmaking achterwege voor zover het aangelegenheden betreft ten aanzien waarvan op grond van artikel 55 GemW. geheimhouding is opgelegd of ten aanzien waarvan openbaarmaking in strijd is met het openbaar belang.

Ja? Zorg dat de raad de geheimhouding van documenten en/of het verhandelde bekrachtigt. Als u de raad wilt bijpraten in een besloten sessie, weet dan dat de sessie openbaar aangekondigd dient te worden en vervolgens het besluit tot sluiten van de deuren genomen dient te worden. Vervolgens dient expliciet bekrachtiging plaats te vinden door de raad. Als het alleen een raadscommissie betreft hoeft er geen geheimhouding bekrachtigd te worden op documenten, maar wel op het verhandelde. Al is het maar voor de duidelijkheid voor de betrokken commissieleden. Wilt u stukken ter inzage geven, realiseert u zich dat dan ook bekrachtiging de veiligste weg is. Zorg in ieder geval dat het herkenbaar is dat (delen van) documenten geheim verklaard zijn.

8. Besloten raadsbijeenkomst

Raadsvergaderingen worden in het openbaar gehouden. De aankondiging dient dan ook openbaar plaats te vinden. De deuren van de raadszaal worden gesloten als tenminste een vijfde deel van de raadsleden, die de presentielijst hebben getekend, hierom verzoekt of als de voorzitter dit nodig acht. Vervolgens beslist de raad, in beslotenheid, of er daadwerkelijk in beslotenheid wordt vergaderd. In een besloten vergadering kan niet worden beraadslaagd of besloten over:

- a. de toelating van nieuw-benoemde leden;

-
- b.** de vaststelling en wijziging van de begroting en de vaststelling van de jaarrekening;
 - c.** de invoering, wijziging en afschaffing van gemeentelijke belastingen, en
 - d.** de benoeming en het ontslag van wethouders.

Externen dienen in principe de zaal te verlaten. Indien er externen bij de vergadering blijven, zullen zij zich moeten houden aan de geldende geheimhouding. Voor de duidelijkheid en volledigheid is het aan te raden dat zij expliciet en aantoonbaar gewezen worden op geheimhouding; mogelijkheid is hen geheimhouding te laten verklaren. Dit geldt ook voor de aanwezige ambtenaren.

Geheimhouding van documenten of verhandelde dient apart door de raad expliciet in deze vergadering besloten/bekrachtigd te worden. Zie hierna onder 10.

Als er in een raad(scommissie) besloten wordt tot niet openbaar vergaderen, dan hoeft er geen geheimhouding bekrachtigd te worden op de eventuele documenten, maar wel op het verhandelde.

Het is verstandig ook direct te besluiten dat het verslag (tijdelijk) niet openbaar is. U kunt apart besluiten of de uiteindelijke besluiten wel of niet (tijdelijk) geheim zijn. De besluiten kunnen ook in een openbaar deel genomen worden. Besluit u niet expliciet tot in beslotenheid vergaderen dan is het verhandelde, de besluiten en het verslag openbaar. Ook kunt u aan het eind van de vergadering alsnog besluiten om het verslag openbaar te maken. Daarmee zijn verslag, besluiten en het verhandelde alsnog openbaar.

Er dient een apart verslag gemaakt te worden van het niet-openbare deel van de vergadering. Indien er niet expliciet besloten is tot geheimhouding, dan zijn het verhandelde en de besluiten openbaar; het verslag is dan dus niet actief openbaar gemaakt, maar ook niet geheim verklaard; en valt daarmee niet onder de regels en procedures van geheimhouding

Er kan dan vrij gesproken worden over de besluiten en het verhandelde. Neem daarom voor alle duidelijkheid altijd aan het eind van de vergadering (nogmaals) een besluit over het al dan niet opleggen van geheimhouding.

9. Ter inzage leggen

Als u documenten ter inzage legt bij de griffie, zorg dan voor de herkenbaarheid van de geheimhouding op de betreffende documenten. Let op dat de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State expliciet heeft overwogen dat (ook) met het ter inzage leggen van de documenten voor leden van de raad, toepassing is gegeven aan artikel 25 lid 2 Gemeentewet (ABRvS 14 augustus 2013, ECLI:NL:RVS:2013:705).

Bekrachtiging op grond van het derde lid is dan noodzakelijk om te voorkomen dat de geheimhouding vervalt.

10. Bekrachtigen geheimhouding

De gemeenteraad moet in de eerstvolgende raadsvergadering de door het college van B en W, de burgemeester of een commissie opgelegde geheimhouding op de overgelegde stukken expliciet bekrachtigen, want anders komt de geheimhouding te vervallen. De geheimhouding die het college heeft opgelegd is dus voorlopig. (NB Het presidium/agendacommissie vervult een rol in het bepalen van de agenda van de raad. Het kan voorkomen dat het presidium beziet of een onderwerp behandeld wordt, en of het dan nodig is om op het verhandelde of onderliggende documenten geheimhouding op te leggen c.q. te bekrachtigen. Het kan niet zo zijn dat het presidium wel, en rest van de raad niet, inzage krijgt in, en de geheimhouding bekrachtigt van de geheime documenten).

De overige bestuursorganen kunnen alleen geheimhouding opleggen en opheffen. Wanneer één van deze bestuursorganen geheime informatie niet deelt met de gemeenteraad, hoeft zij ook niet door de raad te worden bekrachtigd! Dat geldt ook voor een raadscommissie. Wordt een onderwerp wel besproken in een raadscommissie, maar niet ter besluitvorming voorgelegd aan de raad dan geldt geheimhouding op de stukken, die door het college of (de voorzitter van) de commissie is opgelegd. Geheimhouding opleggen

op het verhandelde is dan nog wel nodig, dat is niet direct geregeld met het 'besloten vergaderen'. Neem hiertoe dus altijd een expliciet besluit, hiermee is het ook voor de aanwezigen duidelijk wat er van hen verwacht wordt.

11. Opheffen geheimhouding

De hoofdregel is dat het bestuursorgaan dat de geheimhouding heeft opgelegd haar ook kan c.q. moet opheffen. Het bestuursorgaan dat geheimhouding heeft opgelegd, is ook het orgaan dat de geheimhouding weer moet opheffen.

Een uitzondering op deze hoofdregel is, wanneer het college, de burgemeester of een commissie de gehele raad, als bestuursorgaan, geheimhouding op de overlegde stukken oplegt. Dan beslist de raad over het opheffen van de geheimhouding en niet langer het bestuursorgaan dat de geheimhouding heeft opgelegd. De raad is dus bevoegd een door hem reeds eerder bekrachtigde geheimhouding op te heffen. Ook wanneer het college of een commissie zichzelf geheimhouding oplegt en de raad daarin kent, is alleen de raad nog bevoegd om de geheimhouding op te heffen.

De gemeenteraad kan alleen de geheimhouding opheffen, wanneer meer dan de helft van de raadsleden in de desbetreffende raadsvergadering aanwezig is.

Hou de termijnen ook bij, zodat wanneer geheimhouding opgeheven kan worden dit ook besloten en/of gecommuniceerd wordt. Benodigde verlenging idem dito. Zo zorg je ervoor dat ook duidelijk is voor elke betrokkene, of vanwege het verstrijken van de termijn of van rechtswege de geheimhouding vervallen is.

Situaties voor de (beleids)ambtenaar:

Als je met een onderwerp bezig bent, waarvan je denkt dat geheimhouding van toepassing kan zijn, betrek dan direct collega's, portefeuillehouder en griffie erbij. Zorg dat je de Wob, de Abbb, de code Good Governance en de Gemw kent op dit terrein of schakel als je het niet voldoende kent een juridisch collega in.

Situaties voor collegeleden:

U dient altijd geheim te verklaren op basis van en met vermelding van het betreffende artikel uit Wob art 10. Geen vermelding van de Wob=niet geheim. Vertrouwelijk is niets. Vermijd dit. Gebruik eventueel de mogelijkheid van een embargo. Denk aan zorgvuldigheid versus transparantie, actieve en passieve informatieplicht. Abbb en GG. Ken de wet. Zorg voor gezamenlijke afstemming. Zorg dat de raadsleden het begrijpen! Betrek direct de juiste?, de gemeentesecretaris en de griffie. Verzenden aan 'leden van de raad' in plaats van 'de raad' lijkt soms het meest werkbaar, maar let op uw actieve informatieplicht

Let wel: De actieve informatieplicht is in de Gemeentewet opgenomen in de artikelen 169 leden 2 en 4 en 180 lid 2. Kort samengevat: het college en de burgemeester geven de raad alle inlichtingen die de raad voor de uitoefening van zijn taak nodig heeft en nodig vindt. In het vervolg van deze notitie zal over het college worden gesproken in plaats van over het college en de burgemeester maar de actieve informatieplicht is van overeenkomstige toepassing op de burgemeester.

De passieve informatieplicht is in de Gemeentewet opgenomen in de artikelen 155, 169 leden 3 en 4 en 180 lid 3. Kort samengevat: het college geeft de raad mondeling of schriftelijk de door een of meer leden gevraagde inlichtingen, tenzij het verstrekken ervan in strijd is met het openbaar belang.

Op grond van de bepalingen in de artikelen 60, lid 1 en 81, lid 1 Gemeentewet, kan de raad regelen van welke besluiten van het college aan de (leden van de) raad kennisgeving dient te worden gedaan.

Het recht op inlichtingen op grond van de artikelen 169 en 180 Gemeentewet is een ander instrument c.q. rechtsmiddel en gaat ook verder dan het recht op informatie op grond van de Wet openbaarheid van bestuur.

De Wet openbaarheid van bestuur regelt de (informatie) relatie tussen bestuursorgaan en (individuele) burger. De wet kent een limitatieve opsomming in welke gevallen informatie door een bestuursorgaan niet aan een daarom vragende burger hoeft te worden verstrekt.

Raadsleden bekleden in het gemeentelijk stelsel een belangrijke en bijzondere positie. Zij zijn als gekozen volksvertegenwoordigers verantwoordelijk voor het gevoerde bestuur en mogen wat betreft hun informatievergaring niet afhankelijk worden gesteld van de bepalingen in de Wet openbaarheid van bestuur.

De Gemeentewet voorziet daarom door middel van de artikelen die zien op de actieve en passieve informatieplicht in een 'lex specialis' ten opzichte van de Wet openbaarheid van bestuur.

Een raadslid hoeft voor zijn informatievergaring dus geen beroep te doen op de Wet openbaarheid van bestuur!

Situaties voor raadsleden:

- Een onderwerp komt naar voren in een commissie: u, of uw voorzitter, kan besluiten in beslotenheid te vergaderen. U, of uw voorzitter legt (zichzelf) vervolgens geheimhouding op, en eventueel aan de raad als geheel. Als er geen besluit wordt gevraagd van de raad, en de stukken niet aan de raad worden voorgelegd, hoeft de commissie geen geheimhouding te bekrachtigen op de documenten waarop het college al geheimhouding heeft opgelegd. Het is wel nodig op het verhandelde in de commissie expliciet geheimhouding op te leggen. U legt daarmee ook geheimhouding op het verslag. Besluit u niet expliciet tot geheimhouding, dan is het verhandelde niet geheim en het verslag is dan dus niet actief openbaar gemaakt, maar ook niet geheim verklaard; en valt daarmee niet onder de regels en procedures van geheimhouding.
- In de raad:
U dient altijd geheimhouding te bekrachtigen, op de documenten die dit betreft dient herkenbaar 'geheim' te staan. 'Vertrouwelijk' is een beroep op uw integriteit, of het nu in nota integriteit staat of niet, alleen geheim is geheim, juridisch gezien.¹ De rest is niet juridisch houdbaar. Natuurlijk overweegt u op basis van transparantie versus zorgvuldigheid en wilt u de gemeente en haar

¹ Zie hierover ook de handreiking van binnenlandse zaken

inwoners niet schaden. Als bekrachtiging alleen op het verhandelde geldt, dient dit ook door uzelf bekrachtigd te worden door middel van een raadsbesluit. Een vergadering waar behandeling van geheime documenten of onderwerp(en) op van toepassing is, zal eerst besloten verklaard moeten worden: na openbare aankondiging. Vervolgens zal gemeld moeten worden dat er geheimhouding geldt op het verhandelde als u dat bekrachtigt. Dat bekrachtigen gebeurt bij voorkeur aan het begin van de vergadering, maar kan ook gedurende of aan het einde van de vergadering. Ideaal is vooraf en bevestiging achteraf met specifiek benoemd wat er onder de geheimhouding valt. Let op het aanwezigheidsquorum en een expliciet besluit.

Let wel: De passieve informatieplicht (de plicht van het college om aan uw vragen te beantwoorden) is in de Gemeentewet opgenomen in de artikelen 155, 169 leden 3 en 4 en 180 lid 3. Kort samengevat: het college geeft de raad mondeling of schriftelijk de door een of meer leden gevraagde inlichtingen, tenzij het verstrekken ervan in strijd is met het openbaar belang.

Op grond van de bepalingen in de artikelen 60, lid 1 en 81, lid 1 Gemeentewet, kan de raad regelen van welke besluiten van het college aan de leden van de raad kennisgeving dient te worden gedaan.

Het recht op inlichtingen op grond van de artikelen 169 en 180 Gemeentewet is een ander instrument c.q. rechtsmiddel en gaat ook verder dan het recht op informatie op grond van de Wet openbaarheid van bestuur.

De Wet openbaarheid van bestuur regelt de (informatie) relatie tussen bestuursorgaan en (individuele) burger. De wet kent een limitatieve opsomming in welke gevallen informatie door een bestuursorgaan niet aan een daarom vragende burger hoeft te worden verstrekt.

Raadsleden bekleden in het gemeentelijk stelsel een belangrijke en bijzondere positie. Zij zijn als gekozen volksvertegenwoordigers verantwoordelijk voor het gevoerde bestuur en mogen wat betreft hun informatievergaring niet afhankelijk worden gesteld van de bepalingen in de Wet openbaarheid van bestuur.

De Gemeentewet voorziet daarom door middel van de artikelen die zien op de actieve en passieve informatieplicht in een 'lex specialis' ten opzichte van de Wet openbaarheid van bestuur.

Een raadslid hoeft voor zijn informatievergaring dus geen beroep te doen op de Wet openbaarheid van bestuur!

Tot slot: De raad kan regelen, op basis van Gemw art 60, van welke beslissingen van het college aan de leden van de raad kennisgeving wordt gedaan. Daarbij kan de raad de gevallen bepalen waarin met terinzagelegging kan worden volstaan.

Griffie:

Zorg dat je zo vroeg mogelijk betrokken wordt; het liefst wordt een mogelijk geheim te houden stuk of onderwerp collegiaal getoetst en doorgenomen in het overleg van de driehoek van Gemeentesecretaris, Griffier en Burgemeester.

Zorg dat de voorzitter van raad of commissie expliciet de bekrachtiging van geheimhouding ter besluitvorming voorlegt en daarbij de argumenten gekoppeld aan de betreffende onderdelen van Wob art 10 benoemt. Zorg dat dit op het raadsvoorstel en -besluit staat. Zorg ook dat de termijn expliciet benoemd en vastgelegd is. Er is altijd een termijn, die aan het eind van die termijn verlengd kan worden. Houd ook in het achterhoofd dat bij aanbestedingen de geheimhouding van rechtswege kan vervallen: publicatie in de Staatscourant zorgt voor de opheffing van geheimhouding. Het is goed dat raadsleden weten wanneer dit is zodat ze weten dat ze dan vrijuit kunnen spreken.